

τάφος

τάφος, ο, ουσ. [*<αρχ. τάφος*], ο τάφος. **1.** λέγεται στην περίπτωση που θέλει να επιβεβαιώσει κανείς σε κάποιον, που του εμπιστεύεται ένα μυστικό, πως θα είναι εχέμυθος: «θα σου εμπιστευτώ κάτι, αλλά θέλω να το κρατήσεις μυστικό. -Τάφος!». **2α.** (στη γλώσσα της αργκό) το χρηματοκιβώτιο του φιλάργυρου, του τσιγκούνη: «όσα λεφτά βάζει μέσα στον τάφο, δεν τα ξαναβλέπει το φως της μέρας». **β.** (γενικά) το χρηματοκιβώτιο: «πίσω απ' το γραφείο του έχει έναν τάφο, που είναι τίγκα στο μετρητό». **3α.** υπόγειος χώρος, ιδίως μαγαζί με παιχνίδια, όπως μπιλιάρδα, ποδοσφαιράκια, τάβλι ή και χαρτιά, όπου κατεβαίνει κανείς πολλά σκαλιά για να μπει μέσα: «τον είδα στον τάφο να παίζει μπιλιάρδο μ' έναν φίλο του». **β.** υπόγειος χώρος που είναι πολύ στενός και σκοτεινός: «ζει στο υπόγειο μιας οικοδομής που είναι σαν τάφος». (Λαϊκό τραγούδι: *μαύρο κελί και σκοτεινό και σαν τον τάφο μας στενό!*). (Ακολουθούν 27 φρ.)·

- *άκρα του τάφου σιωπή*, απόλυτη σιωπή, απόλυτη σιγή: «μέσα στη χειμωνιάτικη νύχτα επικρατούσε άκρα του τάφου σιωπή»·

- *ανοίγω μόνος μου τον τάφο μου*, βλ. συνηθέστ. *ανοίγω μόνος μου το λάκκο μου*, λ. *λάκκος*·

- *ανοίγω τον ίδιο μου τον τάφο*, βλ. συνηθέστ. *ανοίγω τον ίδιο μου το λάκκο*, λ. *λάκκος*·

- *ανοίγω τον τάφο μου*, βλ. συνηθέστ. *ανοίγω το λάκκο μου*, λ. *λάκκος*·

- *ανοίγω τον τάφο μου με τα ίδια μου τα χέρια*, βλ. συνηθέστ. *ανοίγω το λάκκο μου με τα ίδια μου τα χέρια*, λ. *λάκκος*·

- *από δικηγόρο νεαρό, κληρονομιά χαμένη, κι από νεαρό γιατρό, τάφοι γεμισμένοι*, βλ. λ. [νεαρός](#)·

- *βρίσκομαι στο χείλος του τάφου*, βλ. λ. [χείλος](#)·

- *έγινε ο τάφος του*, **α.** λέγεται για το μέρος, για την τοποθεσία, όπου παγιδεύτηκε κάποιος και πέθανε: «ξαφνικά, τον έπιασε τρικυμία στ' ανοιχτά κι η θάλασσα έγινε ο τάφος του || έπεσε απ' τον γκρεμό και το βάθος της χαράδρας έγινε ο τάφος του». **β.** υπήρξε κάτι η αιτία της καταστροφής του: «η αποτυχημένη επέκταση που έκανε στη δουλειά του έγινε ο τάφος του»·

- *εδώ θα γίνει ο τά-φος σας!* (για ποδόσφαιρο ή μπάσκετ) απειλητικές ρυθμικές ιαχές φιλάθλων εναντίον της αντίπαλης ομάδας και των φιλάθλων της, όταν οι παίχτες της παίζουν αντιαθλητικά·

- *εδώ θα γίνει ο τά-φος σου!* απειλητικές ρυθμικές ιαχές φιλάθλων που απευθύνονται σε διαιτητή που δε διαιτητεύει αμερόληπτα το παιχνίδι·

- *είμαι στο χείλος του τάφου*, βλ. λ. [χείλος](#)·

- *είναι με τα δυο πόδια (του) στον τάφο*, βλ. λ. [πόδι](#)·

- *είναι με το ένα πόδι (του) στον τάφο*, βλ. λ. [πόδι](#)·

- *είναι τάφος*, είναι απόλυτα εχέμυθος: «ό,τι και να του εμπιστευθείς αυτού του ανθρώπου, δε λέει σε κανέναν τίποτα, γιατί είναι τάφος»·

- *κατεβαίνω στον τάφο*, πεθαίνω: «όλοι μια μέρα θα κατεβούμε στον τάφο»·

- *μέχρι τάφου*, μέχρι το τέλος, ως τα άκρα: «θα σε κυνηγώ μέχρι τάφου για να σ' εκδικηθώ»·

- *Πανάγιος Τάφος*, ο Τάφος του Χριστού στην Ιερουσαλήμ: «κάθε χρόνο πηγαίνει μια φορά και προσκυνάει τον Πανάγιο Τάφο»·

- σκάβω μόνος μου τον τάφο μου, βλ. συνηθέστ. σκάβω μόνος μου το λάκκο μου, λ. λάκκος·
- σκάβω τον ίδιο μου τον τάφο, βλ. συνηθέστ. σκάβω τον ίδιο μου το λάκκο, λ. λάκκος·
- σκάβω τον τάφο μου, βλ. συνηθέστ. σκάβω το λάκκο μου, λ. λάκκος·
- σκάβω τον τάφο μου με τα ίδια μου τα χέρια, βλ. συνηθέστ. σκάβω το λάκκο μου με τα ίδια μου τα χέρια, λ. λάκκος·
- σκατά στον τάφο του, βλ. λ. [σκατά](#)·
- τον ακολούθησε μέχρι τον τάφο ή τον ακολούθησε ως τον τάφο, τον ακολούθησε ως το τέλος της ζωής του: «απ' τη μέρα που τον γνώρισε, τον αγάπησε τόσο πολύ, που τον ακολούθησε ως τον τάφο»·
- τον έστειλε στον τάφο, **α.** τον σκότωσε, τον δολοφόνησε: «τράβηξε το πιστόλι του και με δυο πιστολιές τον έστειλε στον τάφο». **β.** (για ψυχικό βάσανο ή για κακές έξεις) έγινε αιτία να πεθάνει, τον πέθανε: «το μαράζι για το γιο του, που έμπλεξε με τα ναρκωτικά, τον έστειλε στον τάφο || τα ναρκωτικά τον έστειλαν στον τάφο»·
- τον οδήγησε στον τάφο, (για ψυχικό βάσανο ή για κακές έξεις) έγινε αιτία να πεθάνει, τον πέθανε: «το μαράζι για το θάνατο του γιου του τον έστειλε στον τάφο || έπινε πάρα πολύ και το αλκοόλ τον οδήγησε στον τάφο»·
- του ανοίγει τον τάφο, βλ. συνηθέστ. του ανοίγει το λάκκο, λ. λάκκος·
- του σκάβει τον τάφο, βλ. συνηθέστ. του σκάβει το λάκκο, λ. λάκκος·
- υγρός τάφος, η θάλασσα τόσο για τους ανθρώπους όσο και για τα καράβια που χάθηκαν στο βυθό της: «μετά από πολύωρη πάλη με τα κύματα οι ναυαγοί χάθηκαν στον υγρό τάφο || τα μανιασμένα κύματα τράβηξαν το καράβι στον υγρό τάφο»·
- φτύνω στον τάφο του, βλ. φρ. σκατά στον τάφο του.

Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας